

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

ISSN: 2992-8902

Digital
Object
Identifier

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
SYSTEM-CENTRE

74-91 XALQARO DARAJA

MAXSUS SON, 2024

IJTIMOIY, IQTISODIY, SIYOSIY, ILMIY, OMMABOP JURNAL

2024-YIL 18-19-APREL

**"RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AGROIQTISODIYOT VA
BUXGALTERIYA HISOBINING DOLZARB MUAMMOLARI VA
ULARNING YECHIMLARI" PROFESSOR NURILLA SULAYMONOVICH
SANAYEV TAVALLUDINING 85 YILLIGIGA BAG'ISHLANGAN**

XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI, 2024

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 678 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 19-aprel kuni ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Benazir ustozni yod etib	10
Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti jamoasi	
Qishloq xo'jaligi taraqqiyotining ustuvor yo'nalishlari.....	12
Yunusov Xudaynazar Beknazarovich	
Agroklasterlarda biznes jarayonlari moliyaviy natijalari hisobini takomillashtirish	14
Alikulov Abdimo'min, Koshkaldal Irina	
Assessment of the ESG rating of banks.....	19
Ruziyeva Elvira, Eshmuradov Ulugbek	
Contract Preferences of Smallholders: Evidence From a Study on Potato Production in Uzbekistan	24
Sanaev Golib, Sanaeva Rakhima, Nurullaev Ulmasjon, Nurullaeva Bakhora, Sanaev Anvar	
Taxation Systems in the Agricultural Production Sphere in the Context of Resistance to Shadow Economy	34
Koshkaldal Iryna, Dombrovska Olena, Alikulov Abdimumin	
Factors Influencing Farmers' Cooperation in Irrigation: A Study of Samarkand Province, Uzbekistan	39
Tadjiev Abdusame Abduxamidovich	
Xalqaro standartlar asosida qishloq xo'jaligida kapital qo'yilmalar hisobi hamda hisobotlarini takomillashtirish.....	43
Xasanov Baxodir Akramovich, Egamberdiyeva Salima Rayimovna, Raxmatov Jonibek Ismoil o'g'li	
Tijorat banklarida ichki auditida muhimlik va auditor riski masalalari.....	50
Ibragimov Abdugapur Karimovich, Qo'ldoshev Dilshod Melixurozovich	
Agroklasterlar ichki sotish jarayonida transfert baholarni belgilashni tashkiliy-uslubiy jihatlari	57
Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
Auditda regression tahlilni qo'llashning xususiyatlari	64
Tajekeev Ziyatdin Kobeyisovich	
Uzumchilik fermer xo'jaliklarida ishlab chiqarish xarajatlari hisobini takomillashtirish.....	67
Ibragimov Mansur Mardonovich	
Xalqaro standartlar asosida qishloq xo'jaligida aktivlarni tasniflash, ularning hisobi va hisobotini takomillashtirish.....	71
Egamberdiyeva Salima Rayimovna	
The Place of Digitalisation in the Rural Areas Development of Ukraine.....	76
Riasnianska A. M., Kniaz O. V.	
Yalpi ichki va hududiy mahsulotning ko'payishida faol tadbirkorlikning o'rni	79
Salamov Ibroxim, Kudratov Rizo Turdibayevich, Nazarova Maryam Sharipovna	
Inflyatsion targetlash rejimining pul-kredit siyosatini amalga oshirishdagi ahamiyati	84
Fayziyev Oybek Raximovich	
Asalarichilikning qishloq xo'jaligi iqtisodiyotidagi o'rni va uni rivojlantirish istiqbollari.....	89
Alikulov Abdimo'min Ismatovich, Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich	
Uzumchilik majmuining tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi va uning tamoyillari.....	94
Boltayev Nazarbek Narzullayevich	
Mintaqaviy klasterning xususiyatlari.....	98
Urdushev Hamrakul	
Considerations for Bolstering Entrepreneurship in the Evolution of the Domestic Economy	102
Shadiyeva Gulnora Mardiyevna	
Chorvachilik tarmog'ida ishlab chiqarish samaradorligini oshirish imkoniyatlari.....	107
Kudratov Rizo Turdibayevich, O'roqov Feruz Ibodullayevich	
Oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda qishloq xo'jaligi mahsulotlari yetishtirishning hududiy jihatlari	112
Kazakova Zulayho Salaxiddinovna, Nazarova Maryam Sharipovna	

Yalpi ichki mahsulot va uni hisoblashni takomillashtirish yo'llari.....	117
Xalmurzaev Mansur, Abdushukurov Xondamir	
Qishloq xo'jaligi korxonalarida tovar-moddiy qiymatliklar hisobini takomillashtirish yo'nalishlari.....	122
Raximova Umida Rabbimovna	
Mamlakatimiz agrar tarmog'ida innovatsiyalarga asoslangan tadbirkorlikni rivojlantirish.....	127
Olimova Nodira hamrakulovna	
Banklarda ichki auditni xalqaro audit standartlari asosida takomillashtirish.....	131
Rizayev Nurbek Qodirovich, Boymatova Chinora Ilxomovna	
Agroklastarlarda asosiy vositalarni modernizatsiyalash va ta'mirlash xarajatlari hisobini takomillashtirish.....	137
Alikulov Abdimo'min Ismatovich, Ibodullaev D., Abdushukurov Xondamir Botiraliyevich	
Davlat budjetida boshqaruv xarajatlarini moliyalashtirishni takomillashtirish yo'llari va xarajatlarning optimallashtiruv muammolari.....	142
Narziyeva Guzal Baxtiyorovna	
Bandlikni ta'minlash va kambag'allikni qisqartirishni yuzaga keltiruvchi sabablar hamda ularning yechimi.....	146
Ahmatoва Qunduzbonu Asliddinovna, Sunnatullayev Musurmon Sunnatullo o'g'li, Salamov Ibroxim	
Global iqtisodiy rivojlanish sharoitida yashil iqtisodiyot muammolari	151
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Musurmonov Nodirbek Ahmadovich	
Menejer boshqaruvida boshqaruv mehnati va guruhlar dinamikasi	155
Xasanova Sitara Islamovna	
G'allachilik klasterlarida buxgalteriya hisobi shakllarini takomillashtirish.....	158
Yuldashev Sherali Xaitovich	
Современность услуг агропромышленного комплекса в условиях инновационной экономики положение дел	163
Тураев Баходир Хатамович, Рузиев Хамрокул Жураевич	
Влияние внешних факторов на эффективность производства животноводства.....	170
Хамдамова Насиба Аблакуловна	
Banklarda ichki auditni rejalashtirish masalalari.....	173
Ibragimova Iroda Rashid qizi, Safarov Abdumajit Abdixamidovich	
The Importance of Digital Technologies in the Development of Agriculture.....	179
Rabbimov Elbek Abdulloyevich	
Yakka tartibdagi tadbirkorlarni soliqqa tortish o'zini o'zi band qilishni davlat tomonidan tartibga solish shakli sifatida.....	182
Pardayeva Ozoda Mamayunusovna, Javmanov Jamshed Abdusamatovich	
O'zbekiston pensiya tizimida pensiya hisoblash va to'lashni rivojlantirishda xorijiy mamlakatlar tajribasini uyg'unlashtirish.....	186
Xasanov Baxodir Akramovich, Nurmanov Din-Axmed Tileubayevich	
Uzumchilik mahsulotlari eksportini oshirish omillari	193
Ibragimov Mansur Mardonovich	
Korxonalarning xo'jalik faoliyati hisobining mohiyati, ahamiyati va hisob turlari.....	196
Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich, Tilabov Shohruh Baxriddin o'g'li, Irisboyev Raxmatilla Shavkat o'g'li	
Raqamli iqtisodiyotning o'zbekistondagi holati va uning rivojlanish istiqbollari	200
Kazakova Zulayho Salaxiddinovna, Abdullayev Sanjar Sayfiddin o'g'li, Sunnatullayev Musurmon Sunnatulla o'g'li	
Fermer xo'jaliklar faoliyatida investitsiyalarning o'rni.....	204
Nomozova Mahliyo Mamirjon qizi, Yuldashev Muhammad Utkir o'g'li, Solijonova Diyora Xaydarali qizi, Saydullayev Akbarali Akram o'g'li, Urazov Jamshidjon Sa'dullayevich	
Raqamli iqtisodiyotning o'rni va joriy etishdagi imkoniyatlari.....	209
Salamov Ibroxim, Javmanov Jamshed Abdusamatovich, Ummatov Begzod Ikrom ugli, Bekpolatov Sultonxon Sherzod ugli	
Raqamli iqtisodiyot sharoitda asosiy vositalarni hisobga olishni takomillashtirish.....	214
Xatamov Kobil Xayriyevich, Sodiqov Xayrulla Sattorovich	
Improving Cost Accounting for Sales of Agricultural Products in Farms	218
Abdimumin Alikulov, Ulugbek Eshmuradov, Khondamir Abdushukurov	

Servis korxonalarini raqamli iqtisodiyotga o'tkazishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish	224
Kurbanova Raxima Jamshedovna	
Raqamli iqtisodiyotning bugungi kundagi holati.....	228
Nurmanov Sherzod Xujayarovich, Eshimova Gulandom Botir qizi, Daniyarov Xurshid Baxtiyarovich	
Qoramolchilikda ozuqa ta'minotini yaxshilash yo'llari	233
Nurullayev Ulug'bek Uytalovich, Urazov Jamshidjon Sa'dullayevich	
Meva-sabzavotchilik klasterlarida faol tadbirkorlikning iqtisodiy samaradorlikni oshirishdagi o'rni	236
Ibroxim Salamov, Roziyeva Gulxayo Chorievna	
Qishloq xo'jaligini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	242
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Isaxonov Shaxzodjon Nurali o'g'li	
O'zbekiston chorvachiligidagi muammolar va ularning yechimi.....	246
Xudoyberdiyeva Marifat Umarovna, Xamdamova Nasiba Ablakulovna, Esirgapov Diyor Akramovich, Ulmasov Tohir Suvonqulovich	
Qishloq xo'jaligi iqtisodiyotini rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning o'rni va ahamiyati	249
Kazakova Zulayho Salaxiddinovna, Ulmasov Amirxon Rasul o'g'li, Botirov Bekzod Ulug'bek o'g'li	
Механизмы и инструменты финансирования малых и средних сельскохозяйственных предприятий (На примере Центральноазиатского региона).....	253
Худойбердиева Асила	
Agroklastarlarda kapital qo'yilmalar hisobini xalqaro standartlar asosida takomillashtirish masalalari.....	259
Irisboyev Rahmatillo Shavkat o'g'li, Jo'rayeva Diyora Olimjonovna, Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
Milliy iqtisodiyotda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rolini oshirishning ustuvor yo'nalishlari	265
Saidxonov Akmalxon	
Improving Accounting and Auditing of Inventories in Agricultural Clusters	269
Raximova Umida Rabbimovna	
Maishiy xizmatlar sohasining rivojlanish tendensiyalari va kambag'allikni qisqartirishdagi o'rni.....	272
Rajabov Navruzbek Azimjonovich	
Chorvachilik tarmog'ida mahsulotlarni qayta ishlash samaradorligini oshirish imkoniytlari	277
Salamov Ibroxim, Nurmanov Sherzod Xujayarovich, Hotamov Adhamjon Asqarjon o'g'li	
Порядок применения и актуальность международных стандартов финансовой отчетности в деятельности коммерческих банков и предприятий	282
Нарзиева Гузал Бахтиёровна, Хомидов Асилбек Отабек угли, Асомиддинов Хусан Асомиддин угли, Болтабаев Диёрбек Омондурди угли	
Savdo korxonalarida segmentar hisobning o'rni va ahamiyati	286
Mardonov Mamed Shavkatovich, Bobomuradova Sarvinov Ziyadullayevna	
Livestock Development Problems and Prospects in Uzbekistan	289
Khamdamova Nasiba Ablakulovna, Ulmasova Oyul Bakhtiyarovna, Xudayberdiyeva Marifat Umarovna	
Понятие и учет капитальных вложений в агрокластерах.....	292
Жураева Диёра Олимджановна	
Xizmat ko'rsatish korxonalarini innovatsion modernizatsiyalashda iqtisodiy samaradorlikni hisoblash metodini takomillashtirish	297
Kurbanova Raxima Jamshedovna, Umurzoqova Sevinch Karim qizi	
Tarmoq mahsulotlarini ishlab chiqarish va sotishda innovatsion texnologiyalarni qo'llashning iqtisodiy samaradorligi	301
Nazarova Maryam Sharipovna, Kazakova Zulayho Salaxiddinovna	
Maishiy xizmatlar sohasini tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirishda raqamli innovatsion texnologiyalarning roli va ahamiyati	304
Quliyev Begimqul Melikovich	
O'zbekiston iqtisodiyotining rivojlanishi va iqtisodiy o'sish uchun barqaror investitsiya muhitini ta'minlash masalalari.....	308
Raximova Umida Rabbimovna, Elmurodova Dilnoza Farxodovna	

Biznesni qo'llab-quvvatlashda iqtisodiy-ijtimoiy holatni yaxshilash imkoniyatlari	311
Salamov Ibroxim, Janibekov Faxriddin Beknazarovich, Ulmasova Oygul Baxtiyorovna, Xudayberdiyeva Marifat Umarovna	
G'alla urug'chiligidagi boshlang'ich hisob va ichki nazoratni takomillashtirish	315
Yuldashev Sherali Xaitovich, Yusupov Uchqun, Zokirov Behruz	
Baliqchilik xo'jaliklarini rejalashtirishning ahamiyati va bosqichlari	318
Dosmuratova Shaxista Kengashovna	
"Yashil" iqtisodiyot: konsepsiyaning shakllanishi va asosiy kategoriyalari	321
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Toshpulatova Kamola Xurshed qizi	
Sutchilik yo'nalishidagi xo'jalik yurituvchi subyektlar faoliyatida marketing elementlaridan foydalanish	324
Urazov Jamshidjon Sa'dullayevich	
Biznes jarayonlarida "xarajat" va "tannarx" kategoriyalarining nazariy jihatlarini	328
Xondamir Abdushukurov, Ulug'bek Eshmuradov	
Перспективы развития бухгалтерского учета и аудита на основе международных стандартов	333
Рахимова Умида Раббимовна, Асомиддинов Хусан Асомиддин угли, Болтабаев Диёрбек Омондурди угли, Хомидов Аслбек Отабек угли	
Asosiy vositalarni hisobga olishning xalqaro va milliy standartlarda aks ettirishning farqli jihatlarini	336
Xatamov Kobil Xayriyevich, Turabaeva Ozoda Ilxambekovna	
Qishloq hududlarida ekoturizm maskanlarining turistik salohiyati va sig'imi tahlili	340
Abduraxmanova Aqida Fayzulla qizi, Xoshimova Sevara Bahromovna, Sayfullaev Umidulla Fazliddin o'g'li	
Chorvachilik tarmoqlarida o'tchilik infratuzilmasining hozirgi holati va istiqboldagi iqtisodiy samaradorligini oshirish imkoniyatlari	346
Salamov Ibroxim, Nurmanov Sherzod Xujayarovich, Tursunov Alpomish Amanovich, Yo'ldoshev Raxim Nuriddin o'g'li	
Qishloq xo'jaligi klasterlari va fermer xo'jaliklari faoliyatida raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari	351
Nasimjon Babayev, Dilorom Yorbekova, Umidullo Fayzullayev	
Agroklasterlarda biznes jarayonlari sotish hisobini takomillashtirish	354
Abdunazarova Sevinch, Aliqulova Zebuniso, Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida qishloq xo'jalik ishlab chiqarishining samaradorligi	360
Kudratov Rizo Turdibayevich, Abduxaliqova Farangiz Abduxoliq qizi	
Increasing Efficiency of Catering Enterprises Through Modernization	365
Kurbanova Rakhima Jamshedovna	
Chorvachilik majmuasi infratuzilmasi va uni rivojlantirish	369
Nurmanov Sherzod Xujayarovich, Aslonov Xotamjon Sharibboy o'g'li	
Davlat-xususiy sherikchiligini rivojlantirishda klasterlarning ahamiyati	373
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Raxmatullayev Sherzod Mexriddinovich	
Studying the Features of Innovative Development in The Agricultural Sector of the Economy	377
Yorbekova Dilorom Muxammadkulovna	
Chorvachilikda klasterlashning ayrim masalalari	380
Urdushev Hamrakul, Mavliyanov Majid Tuychiyevich	
Issues of Development of "Green Economy" in the Context of the Actualization of the Problem of Ecology and Climate Change	385
Mukhayyo Dustova	
Xizmatlar sohasi rivojlanishining aholi turmush darajasiga ta'siri	390
Xudoyberdiyeva Marifat Umarovna	
Baliqchilik xo'jaliklarini rivojlantirish prognozini ishlab chiqish masalalari	393
Dosmuratova Shaxista Kengashovna	
Mahalliy soliqlar va mahalliy yig'imlarning iqtisodiy mohiyati	396
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Asomiddinov Husan Asomiddin o'g'li	
Turizm korxonalari hisob siyosatini shakllantirish	400
Ibragimov Mansur Mardonovich	

Korxonalarda moliyaviy holatini ifodalovchi ko'rsatkichlar tahlili	404
Isturdiyev Hasan Abdigapparovich, Tilabov Shohruh Baxriddin o'g'li, Yusupova Ergashoy	
Innovatsiya, innovatsion iqtisodiyot atamalarining mohiyati va ulardan samarali foydalanish yo'llari.....	408
Xudoyberdiyeva Marifat Umarovna, Boyjigitov Kamronmirzo Sobirjon o'g'li, Obloberdiyev Shuxrat Sharof o'g'li	
The Processing Indicators of Livestock Products on the Basis of Economic Statistical Models	411
Yorbekova Dilorom Muxammadkulovna, Hotamov Adhamjon Asqarjon o'g'li	
Paxta-to'qimachilik klasterlarida tola ishlab chiqarish xarajatlari tahlili	414
Alikulov Abdimo'min Ismatovich, Farangiz Rustamova	
Meva-sabzavotchilikni rivojlantirishda klaster yondashuvining afzalliklari	419
Eshankulov Sirojiddin Xakimovich	
Prospects for Leaving the Population Out of Poverty	424
Javmanov Jamshed Abdusamatovich, Radjabov Navruzbek Azimjonovich, Uralov Baxtiyor Maxmudovich, Fayzullayev Umidullo Xayrullo o'g'li	
Tijorat banklarida korrupsiyaga qarshi kurashishning komplayens nazorati usullarini takomillashtirish.....	429
Sultonov Abrorbek Umarali o'g'li, Axmedov Shuxrat Xikmatullayevich	
Segmentar va moliyaviy hisobot tuzishda xo'jalik yurituvchi subyektlar mulkini baholashning metodologik muammolari	435
G'olibjon Alikulov	
Raqamli iqtisodiyotga o'tish orqali yashirin iqtisodiyotni jamiyatga ta'sirini kamaytirish	439
Uralov Baxtiyor Maxmudovich, Abdusalomov Farruh G'ayrat o'g'li	
Sustainable Farming Futures: the Economic Need of Climate Change Program in Uzbekistan.....	443
Akhmadjon Nurullaev, Sanayeva Raxima Amirqulovna, Visola Khasanova, Bakhora Nurullaeva, Anvar Sanaev	
Problems and Prospects of Cadastral Valuation of Land Resources in the Republic of Kazakhstan	447
Berdimurat Nazimgul, Bassybekova Zh.B.	
Значение цифровизации в сельском хозяйстве	451
Сыздықова Азиза Оралбайқызы, Сапарова Айнура Алпамысовна	
Xizmatlar sohasi samaradorligini oshirish masalalari	456
Mirzayev Qulmamat Jonuzakovich, Mardanova Mohidil Otabek qizi, Mirzayev Azzamjon Jonuzokovich	
Aholini o'z-o'zini bandlikka jalb qilish orqali ishsizlik darajasini pasaytirish.....	461
Javmanov Jamshed Abdusamatovich, Jo'rayev Sherali Anor o'g'li	
Innovatsiyani joriy qilishning fermer xo'jaliklari daromadlariga ta'siri	465
Eshboyev Diyorbek Yo'ldosh o'g'li, Sinayev Sherali Islom o'g'li, Ismoyilov Azamat Isroyilovich	
Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga muvofiq daromadni tan olish masalalari.....	471
Kozimjonov Abrorbek	
O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning yutuqlari va muammolari.....	475
Ochilova Mohigul Toshtemir qizi	
Soliq ma'murchiligida raqamli iqtisodiyotning ahamiyati va uning ilmiy-nazariy asoslari tahlili	479
Uralov Baxtiyor Maxmudovich, Javmanov Jamshed Abdusamatovich, Holmirzayev Sardor Ravshan o'g'li, Tursinaliyev Abdulaziz Shokirjon o'g'li	
O'zbekistonda davlat xizmatlari ko'rsatish milliy tizimini rivojlanishi: xronologik tahlil.....	484
Hasanov Habibullo	
Chorvachilikning mamlakat iqtisodiyotidagi ahamiyati va uning rivojlanishi.....	488
Xamdamova Nasiba Ablakulovna, Tirkashev Farxod Mahmudovich, Sayfullayev Akbar Xoljigit o'g'li, Erkinov Samandar Maxmudovich	
O'zbekiston chorvachiligiga oid FAO ma'lumotlari haqida	493
Pardayeva Kamola	
Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga muvofiq xaridorlar bilan tuziladigan shartnomalar asosida tushumni hisobga olishning ahamiyati	498
Norbekov Davron	
Paxtachilik klasterlarida ishlab chiqarishga ta'sir etuvchi omillarning tahlili	502
Javmanov Jamshed Abdusamatovich, Abduraxmonov Orifbek Odiljon o'g'li	

Raqamli iqtisodiyotning zamonamizdagi bugungi o'rne	506
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Zarmaxmatov Nomojjon Baxodir o'g'li	
Improving Cost Audit in Innovation Activities	510
Mustafoev is the son of Akbar Mustafa	
Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobotni mxs asosida transformatsiya qilish zaruriyati	514
Xolmurodov Otabek	
Klasterlarni tashkil etishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari va ularning mamlakat iqtisodiyotida tutgan o'rne	521
Javmanov Jamshed Abdusamatovich, Homidov Aslbek Otabek o'g'li, Asomiddinov Husan Asomiddin o'g'li, Boltayev Diyorbek Omondurdi o'g'li	
Soliq imtiyozlarini nazariy asoslash va huquqiy tartibga solish	526
Uralov Baxtiyor Maxmudovich	
Sug'urta shartnomalari va sug'urta majburiyatlari hisobini moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari asosida takomillashtirish	531
Ochilov Ilyos Keldiyorovich	
Обеспечение привлекательности инвестиции коммерческих банков	537
Назаров Килич Холмурадович, Нафасов Шохрухбек Хошимович	
O'zbekistonda tashqi savdoning rivojlanishi va muammolari	539
Xudayberdiyev U.	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida mehnatga haq to'lashning nazariy jihatdan tashkiliy-iqtisodiy asoslari	542
Rajabov Navruzбек Azimjonovich, Toshmurodova Dilbar Muzaffar qizi	
Human Capital in Education	546
Ibragimov Mansur Mardonovich, Ergashev Olloyor	
Qishloq joylarida xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish hamda o'zini o'zi band qilish orqali ishsizlikni kamaytirishning nazariy asoslari	551
Jo'rayev Sherali Anor o'g'li, Abdikarimov Nazirbek Odil o'g'li, Uralov Baxtiyor Maxmudovich	
Uchqora uzumi-mayizini yetishtirishning iqtisodiy samaradorligini oshirish imkoniyatlari	555
Salamov Ibroxim, Kudratov Rizo Turdibayevich, Janibekov Faxriddin Bекnazarovich	
Moliyaviy natijalarning tavsifini takomillashtirish	561
Yusupova Farizabonu Zarifovna	
Kambag'allik va uni qisqartirish yo'llari	564
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Do'stiyorov Mirabbos Erkin o'g'li	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida aholi turmush darajasini oshirishda xizmat ko'rsatish sohasining ahamiyati	568
Xolmurodov Otabek	
O'zbekistonda aholi turmush darajasi va daromadlarining o'ziga xos xususiyatlari	570
Rajabov Navruzбек Azimjonovich, Uralov Baxtiyor Maxmudovich, Saidmurodov Sardor Mirsalohovich	
SWOT-анализ конкурентоспособности национального туризма в Узбекистане в условиях преодоления последствий пандемии	574
Ochilova Mohigul Toshtemir qizi, Abduzoirov Sarvarbek	
Ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish va aholi turmush darajasini yanada yaxshilashda iqtisodiy samaradorlikni oshirishning ahamiyati	577
Salamov Ibroxim, Kudratov Rizo Turdibayevich, hamdamova Nasiba Ablakulovna	
Jahon iqtisodiyoti va xalqaro savdo munosabatlari	582
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Xo'jaqulov Inomjon Rustam o'g'li	
Xizmat ko'rsatish sohasini raqamli iqtisodiyot sharoitiga mos rivojlantirishning ayrim masalalari	586
Mirzayev Qulmamat Jonuzakovich, Sherzodova Diyora Sherzod qizi	
Turistik destinatsiyalarni rivojlantirish orqali turistik zonalarini takomillashtirish	589
Raxmonov Siyovush Turob ug'li, Ochilova Mohigul Toshtemir qizi	
Ivermektin, klozantel, iversantapulus dori vositalarining marketing tahlili	592
Raxmadullayev Humoyun Rashid o'g'li, Farmonov Nizom, Salamov Ibroxim	
Цифровая оптимизация для экологической безопасности в агропромышленном комплексе	597
Юнусов Худайназар Бекназарович, Сафарова Лола Улмасовна	

Смысловой – системный анализ процессов обработки плодов и овощей энергии начального импульса.....	602
Курбанов Жамшед Маджидович, Курбонова Мадина Жамшедовна	
Формирования алгоритма расчета эффективности транспортно-логистической системы поставок грузов.....	605
Кубаев Улугбек	
Роль и потенциал севооборота в создании устойчивых и экологически чистых систем в сельском хозяйстве на основе цифровизации	611
Юнусов Худайназар Бекназарович, Сафарова Лола Улмасовна	
Qoramollar uchun ozuqa ratsionini tuzishda innovatsion yondashuv	617
Mavlyanov Majid Tuychiyevich	
Landshaft bog'dorchilikni rivojlantirishda autocad dasturining o'rni.....	624
Ravshanov Sanjar Tolibjonovich, Sulaymonov Mirobid Abduxolikovich	
Aniq qishloq xo'jaligida o'zgaruvchan me'yorlarni qo'llash	628
Akbarov Husan O'zbekxonovich, Bekzod Qudratov	
Raqamli iqtisodiyotda neyron tarmoqlaridan foydalanishning ahamiyati.....	634
Otoboyeva Aziza Shakirovna	
Iqtisodiy masalalarni tahlil qilish, me'yorlash, rejalashtirish, baholash hamda bashorat qilishda korrelyatsiya va regressiya usuli	637
Aktamova Vasila Uktamovna, Axtamova Umida O'ktam qizi	
Iqtisodiy ekonometrik modelni tuzish hamda avtokorrelyatsiya mavjudligini aniqlash	641
Raximov Abdulaxad Nematovich	
O'zbekistonda qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirishda agrovoltaiika texnologiyasini qo'llash istiqbollari	646
Berdiyev G'ayrat Ibragimovich, Eshpulatov Dostonbek Baxodir o'g'li, Malikova Sevinch Telman qizi	
Развитие системы цифровизации в сельском хозяйстве и в народной медицине	650
Рахмонов Фариз Зафаржонович, Мухиддинова Сабрина Мунисовна, Усманова Лайло Рахматуллаевна, Рахмонова Хабиба Нуруллаевна	
Raqamli iqtisodiyot fanlarini o'qitishda zamonaviy pedagogik metodlar va virtual onlayn kurslardan foydalanish.....	653
Sulaymonov Mirobid Abduxolikovich	
Qishloq xo'jaligini boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning afzalliklari	656
Ravshanov Sanjar Tolibjonovich	
Ekin maydonlari tuproqlarini tahlil qilish va boshqarishda sun'iy intellekt tizimlaridan foydalanishning o'rni..	660
Otoboyeva Aziza Shakirovna, Artikov Farxod Sayfiddinovich, Usanov Yoqub Dilmurod o'g'li	
О некоторых нестандартных способах решения иррациональных уравнений	664
Актамова Васида Уктамовна	
Корхоналарни тугатишнинг норматив ва ташкилий-услугий таъминотини такомиллаштириш	666
Дусмуратов Раджапбай Давлатбаевич	
Юридик шахсларни тугатишнинг норматив-ҳуқуқий таъминоти.....	670
Давлетов Икрам Рахимберганович	
Саноат корхоналарида мулкый муносабатларни тартибга солишнинг илмий назарий асослари.....	674
Бобобеков Эргаш Абдумаликович	

UCHQORA UZUMI-MAYIZINI YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI

Salamov Ibroxim

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va
biotexnologiyalar universiteti "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi"
kafedrası dotsenti, i.f.n.

Kudratov Rizo Turdibayevich

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va
biotexnologiyalar universiteti "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi"
kafedrası katta o'qituvchisi, i.f.n.

Janibekov Faxriddin Becnazarovich

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va
biotexnologiyalar universiteti "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi"
kafedrası katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqolada Uchqora uzumi, mayizini yetishtirishning iqtisodiy samaradorligini oshirish imkoniyatlarini ilmiy-amaliy izlanishlar natijalari tahlili keltirilgan. Qishloqni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish va aholi turmush darajasini, salomatliklarini yaxshilash, iqtisodiy samaradorlikni oshirishning ahamiyati to'g'risida keng tahliliy xulosalar berilgan. Uzum va mayizning xislatlari, shu qishloqda yetishtirilayotgan sabzavotchilikdagi sabzi va limonning saraton kasalligini oldini olish xususiyatlari, solishtirma iqtisodiy ko'rsatkichlar, Samarqand viloyati uzumchiligidagi iqtisodiy tahlil natijalari, Uchqora uzumchiligi bilan Samarqand viloyati uzumchiligining 2021-2022-yillari taqqoslangan. Unda tokzorlar maydoni, yalpi hosil, yalpi pul tushumi, qilingan to'liq xarajatlar so'mmasi (to'liq tannarx), olingan foyda, xizmat (sarvis), infratuzilma hamda rentabellik darajalari berilgan. "Buyurtma stoli"ni tashkil etish haqida ilmiy-amaliy tavsiya va takliflar, foydalanilgan adabiyotlar berilgan.

Kalit so'zlar: Uchqora qishlog'i, uzum, mayiz, sabzavot, sabzi, limon, tovar, eksport, rentabellik darajasi, iqtisodiy samaradorlik va boshqalar.

Abstract: This scientific article presents the analysis of the results of scientific and practical research on the possibilities of increasing the economic efficiency of Uchkora grape cultivation. Extensive analytical conclusions are given on the importance of socio-economic development of the village and the improvement of living standards, health, and economic efficiency of the population. The properties of grapes and raisins, the cancer prevention properties of carrots and lemons grown in this village, comparative economic indicators, the results of economic analysis in the Samarkand region viticulture, the Uchkora viticulture and the Samarkand region viticulture in 2021–2022 were compared. It includes vineyard area, gross yield, gross revenue, total cost, profit, service, infrastructure, and profitability. Scientific-practical recommendations and suggestions on the organization of the "Order table", used literature are given.

Key words: infrastructure, farming, grapes, raisins, Uchkora village, profitability level, economic efficiency, etc.

Аннотация: В данной научной статье представлен анализ результатов научных и практических исследований возможностей повышения экономической эффективности выращивания винограда Учкора. Даны обширные аналитические выводы о важности социально-экономического развития села, повышения уровня жизни, здоровья и экономической эффективности населения. Сравнивались свойства винограда и изюма, противораковые свойства моркови и лимонов, выращенных в этом селе, сравнительные экономические показатели, результаты экономического анализа в виноградарстве Самаркандской области, виноградарстве Учкору и виноградарстве Самаркандской области в 2021–2022 годах. Он включает площад виноградников, валовой урожай, валовой доход, общую стоимость, прибыль, услуги, инфраструктуру и рентабельность. Даны научно-практические рекомендации и предложения по организации "Стол заказов", использованная литература.

Ключевые слова: село Учкора, виноград, кишмыш, товары, экспорт, рентабельность, экономическая эффективность и др.

KIRISH

2024-yil – “Yoshlar va biznesni qo‘llab-quvvatlash yili”

Uchqora mayizini yemabsiz – dunyoga kelmabsiz.
Xalq maqoli.

Uchqora qishlog‘i uzumchilikka va mayizchilikka iqtisoslashgan qadimiy qishloq bo‘lib, u mamlakatimizning Navoiy viloyati, Xatirchi tumani markazining shimoli-sharqiy tomonida joylashgandir. Keyingi yillarda mamlakatimizda aholi daromadlarini ko‘paytirish, ta‘lim va sog‘liqni saqlash xizmatlarining sifatini oshirish, uy-joy bilan ta‘minlash tadbirlari keng ko‘lamda amalga oshirilmoqda. Meva-sabzavotchilik klasteri tarkibiga kiradigan korxonalar, dehqon, fermerlar faoliyatida kachiliklar ko‘p bo‘lgani sababli, kutilgan natijalarni bermayotir. Biroq mazkur tumandagi tarixda dong‘i ketgan Uchqora mayizi haqidagi xalq og‘zaki rivoyatlari (rivoyatlar haqida kelgusi ilmiy va ommabop maqolalarimizda keltiramiz) bugungi kunda esga olinmayapti. Faqatgina 30 dan ortiq ilmiy maqolalarimizda bu haqda kiritilgan, xolos. “Buyurtma stoli” va raqamli iqtisodiyotni joriy etilmaganligi tufayli, rejalashtirilgan amaliy ishlar talab darajasida emasligi ma‘lum bo‘lib qolmoqda. Maqolada xulosa va takliflar, foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati kiritilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2023-yilda qishloq xo‘jaligi mahsulotlari ishlab chiqarish, qayta ishlashni kengaytirish va qo‘llab-quvvatlashning qo‘shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori 2023-yil 5-aprel, PQ-113-sonli qarori qabul qilindi [2]. Ushbu qarorda O‘zbekiston Respublikasi qishloq xo‘jaligini rivojlantirishning 2020–2030-yillarga mo‘ljallangan strategiyasida belgilangan vazifalarni 2023-yilda amalga oshirish, mavjud resurslardan samarali foydalanish orqali oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmlarini ko‘paytirish, ichki bozorda aholi talabini ta‘minlash va narxlar barqarorligini saqlash hamda qishloq xo‘jaligi mahsulotlari yetishtiruvchilarni iqtisodiy va moliyaviy qo‘llab-quvvatlash va boshqa maqsadlar kiritilgan. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 26-martdagi “O‘zbekiston respublikasi iqtisodiy taraqqiyot va kambag‘allikni qisqartirish vazirligi hamda uning tizim tashkilotlari faoliyatini tashkil etish” to‘g‘risidagi PQ 4653-sonli Qarori qabul qilindi [4].

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2023-2026-yillarda uzumchilik va vinochilik sohasini yanada rivojlantirishga qaratilgan chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi 2023-yil 3-avgustdagi PQ-260-sonli Qarori qabul qilingan edi [1]. Ushbu qarorlarni ijrosini amalga oshirish borasida joylarda amaliy ishlar bajarilmoqda. 260-qarorga binoan mamlakatimizda uzumchilik va vinochilik sohasini kelgusida yanada barqaror rivojlantirish, yangi istiqbolli sanoatbop uzum navlarini ko‘paytirish va yetishtirishni yo‘lga qo‘yish, qayta ishlash korxonalarini xom ashyo bazasi bilan ta‘minlashni mustahkamlash va moliyaviy qo‘llab-quvvatlash, malakali mutaxassislarini tayyorlash, shuningdek, uzum va vinochilik mahsulotlari eksporti hajmlarini oshirish maqsadi belgilangan. 2023-2026-yillarda uzumchilik va vinochilik sanoatini kompleks rivojlantirish bo‘yicha “yo‘l xaritasi” tasdiqlangan. Ilmiy maqolani tayyorlashda quyidagi usullar qo‘llanildi. Metodlar: monografik, statistik, taqqoslash va boshqa usullar yordamida tahlil qilganmiz.

TAHLILLAR VA ASOSIY NATIJALAR

O‘zbekistonda 2023-yili 1,7 mln tonnadan ko‘proq uzum yetishtirildi. Respublikamiz qishloq xo‘jalik mahsulotlarini yetishtirish, aholini ehtiyojini to‘liq ta‘minlash va ortiqchasini xorij mamlakatlariga eksport qilish imkoniyatlariga egadir. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-260-sonli Qarorning 2-bandida: respublikada uzumchilikni rivojlantirish bo‘yicha kengash tarkibi ham tasdiqlandi. Kengashga esa quyidagi vazifalar yuklatilgan: uzumni yirik maydonlarda, klaster va kooperatsiya usulida yetishtirish orqali sohada qo‘shilgan qiymat zanjirini yaratish, uzumni saqlash, saralash va qayta ishlashni rag‘batlantirish bo‘yicha takliflarni ishlab chiqish; aholi xonadonlari va tomorqa yer uchastkalarida uzumchilik sohasini keng rivojlantirish, yangi tashabbuskorlarni aniqlash hamda ularning manzilli dasturini tasdiqlash; qishloq xo‘jaligida xizmatlar ko‘rsatish agentligi faoliyatini rivojlantirishga yo‘naltirish to‘g‘risidagi takliflarga rozilik berilishi aytilgan [1].

Eng ahamiyatlilardan biri qarorning 6-bandi bo‘lib, unda 2023-yil 1-avgustdan boshlab uzum mahsulotlari yetishtirishni moliyaviy qo‘llab-quvvatlashning masalasi kiritilgan, unda yangi uzumzorlarni 1 gektardan 10 gektargacha bo‘lgan maydonlarda barpo qilish bo‘yicha loyihalar Agentlik tomonidan to‘g‘ridan to‘g‘ri moliyalashtiriladi, yirik uzumchilik plantatsiyasi shaklidagi loyihalar “Qishloq qurilish bank” ATB kreditlari hisobidan amalga oshirishi belgilangan. Qarorning 10-bandida esa, Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligi, Qishloq xo‘jaligi vazirligi xorijiy milliy tadqiqot markazlari bilan hamkorlikda mahalliy korxonalarda yuqori qo‘shilgan qiymatli mahsulotlar ishlab chiqarishning innovatsion texnologiyalarini joriy qilish choralarini ko‘rishligi topshirilgan [1].

Respublikamizda uzum yetishtirish 2022-yil mos davriga nisbatan 1,3 foizga kamaygan. Jumladan: Navoiy viloyati – 85,6 ming tonnaga; Samarqand viloyati – 639,2 ming tonnaga ^[12,13]. 2023-yilda uzum, mayiz mahsulotlari eksporti sur'atlari quyidagicha bo'ldi (qiymatga nisbatan): O'zbekiston Respublikasida 2023-yilda uzum 86,5 mln. AQSh dollari yoki 126,1 ming tonna yoki 55 foiz; uzum- quritilgan-mayiz 68,6 mln.dol. yoki 57,3 ming tonna, 18,3 foiz bo'ldi ^[12,13,16]. Iqtisodiy tahlillarimiz shuni ko'rsatadiki, bandlikni ta'minlash va kambag'allikni kamaytirishda Uchqora qishlog'ida yashovchi mehnatga yaroqli aholining 24,3 foizining doimiy ish joylari yo'q. Navoiy viloyati, Xatirchi tumanidagi qadimdan uzumchilik va mayizchilikka ixtisoslashgan Uchqora qishlog'i haqida ilmiy izlanishlarni bir qismi sifatida aytgach, bu qishloq Hindiston astronomlarining aniqlashicha (Navoiy shahridagi, pedagogika institutini o'qituvchisi Mirzayev hamed ma'lumoti) yer sharining 41-meridiani va 41-paralleli qora toshli tog' bag'rida joylashgan. Uzum tarkibidagi qandlik miqdori 38% ga yetadi (marhum Uchqora farzandi, i.f.n., dotsent Hamrayev Obloqul ilmiy izlanishlari ma'lumotidan) ^[12,13]. Sobiq Ittifoq davrida Uchqora mayizini kosmonavtlar kosmosda iste'mol qilish uchun Moskvadan vakillar kelib, qishloqdagi dehqonlardan uzum va mayiz mahsulotlaridan maxsus buyurtma asosida olib ketishgan (marhum, O'zbekiston Qahramoni, sobiq Samarqand viloyati partiya tashkilotining birinchi kotibi, O'zbekiston Respublikasi "Nuroniylar" qo'mitasi raisi bo'lib ishlagan Bektosh Raximov ma'lumoti), chunki Xatirchi tumani o'sha davrda Samarqand viloyati tarkibida bo'lgan ^[12,13].

O'zbekiston hududlarida yetishtirilayotgan uzumlar tarkibidagi qand miqdori 26 foizni tashkil qiladi. Jahondagi uzumlardagi qand miqdori 17-18 foiz bo'lganda uzum iste'mol uchun ishlatiladi. Respublikada 2023-yil hosili uchun barcha toifa xo'jaliklari tomonidan yetishtiriladigan qishloq xo'jaligi mahsulotlarining prognoz hajmlari tasdiqlangan edi. Respublikamizda jami 1 948 400 tonna uzum mahsuloti yetishtirilishi rejalashtirildi. Respublikamizda yetishtirilgan uzumni Navoiy viloyatida yetishtirilgan uzum miqdori 4,9 foizini, Samarqand viloyatida yetishtirilgan uzum esa 36,4 foizni tashkil etmoqda. Shundan, Navoiy viloyatida 94 504 tonna uzum yetishtirildi ^[16]. 2022-yil 24-26-mart kunlari Toshkent shahrida O'zbekiston Respublikasida ilk bor Toshkent xalqaro investitsiya forumi bo'lib o'tdi. Unda 56 mamlakatdan 1500 dan ortiq kompaniya vakillari ishtirok etdi. Xorijlik investorlar uchun barcha qonunchilik bazasi yaratilgani aytiladi, investorlarni sarmoya kiritishga chaqirildi. Forumni o'tkazishdan asosiy maqsad – O'zbekiston bozorida o'z faoliyatini kengaytirishdan manfaatdor bo'lgan xorijiy investorlar, moliya-iqtisodiy tashkilotlar, energetika, mashinasozlik, elektrotexnika, axborot texnologiyalari, to'qimachilik, qishloq xo'jaligi va oziq-ovqat sanoati, qurilish va boshqa soha vakillarini jalb etishdan iborat. Prezident ma'ruzasida 5 yil ichida yalpi ichki mahsulot 100 milliard dollarga, yillik eksport hajmi esa 30 milliard dollarga yetishi kutilayotgani, xususi sektorning yalpi ichki mahsulotdagi ulushini 80 foizga yetkazish borasidagi sa'y-harakatlari mamlakatimiz iqtisodiy qudratini oshirishi ta'kidlandi ^[1].

Iqtisodiy tahlillar shuni ko'rsatmoqdaki, O'zbekistonda 2023-yili 1,7 million tonnadan ko'proq uzum yetishtirilgan. Uzum yetishtirish 2022-yilga nisbatan 1,3 foizga kamaygan. Lekin, uzum eksporti 2023-yilda 86,5 million AQSH dollariga teng bo'ldi. Ya'ni 126,1 ming tonna yoki qiymatga nisbatan 55,9 foizga teng bo'ldi. Uzum yetishtirish 2022-yilga nisbatan Samarqand viloyatida – 639,2 ming tonnaga, Navoiy viloyatida – 85,6 ming tonnaga kam yetishtirildi. Qarorlarni amalga oshirilishi bo'yicha Uchqora uzumlarini sifatli qilib yetishtirish, ularni ko'paytirish, saqlash, quritish jarayonlarida ko'pgina kamchiliklarga yo'l qo'yilishini aniqladik, ular quyidagilar:

- 1) toklarni ochishda ehtiyotsiz qilish;
- 2) iqlimni e'tiborga olmaslik;
- 3) toklarni ochish, tuprog'ini og'darish, xom tok qilish, uzumlarni uzish, tashish, saralash, quritish jarayonlarida har xil mehnat resurslarining ishtiroki;
- 4) uzumlarni noto'g'ri uzish;
- 5) tashish idishlarining talabga javob bermasligi;
- 6) uzumlarni ishkamlarga ilish, yoyish joylarining talab darajasida emasligi;
- 7) uzumni tashib olib kelib quritish maydonlariga ehtiyotkorsizlik bilan to'kish;
- 8) oftobda qurigan uzumlarni navbat bilan og'darib chiqish jarayonining buzilishi;
- 9) uzumlarni quritish maydonlarini somonli loy bilan shuvamaslik;
- 10) oftobda quritiladigan uzumlarni soya maydonlarda quritishga joylash;
- 11) uzumlarni soyada quritishda molxonalar shiftiga simni tortib ilishlik;
- 12) qurigan mayizlarni uch xil g'alvirda elab katta-kichiklikka ajratmaslik;
- 13) mayizlarni sotishda ichki va tashqi bozor kanallarini aniqlamasligi;
- 14) uzum va mayizlarni sotishda tashkil etilgan klasterlarni tanlab, yil boshida sotish va sotib olish shartnomalarini tuzmaslik;
- 15) idishlarni tanlab mayizlarni joylashtirish, mayizlarni choy qutilarida, hammalarda, qoplardagi idishlarda saqlash talablariga javob bermasligi va boshqa sabablar mavjuddir.

Mahsulotlarni yetishtirish, yig'ish, tashish, saqlash, qayta ishlash, sublimatsiya qilish, sotish ishlari olimlarning ilmiy-amaliy tajribalari va tavsiyalariga asosan tashkil qilinsa, innovatsion texnika va texnologiyalarni joriy etish hisobiga mahsulotlar isrof bo'lishi kamayadi. Chunki, agrotexnik talablar to'liq bajarilmay

kelmoqda. Tokni ko'mish, ochish, kasallik, zararkunandalardan, sovuqdan, ayrim yillari do'ldan saqlash imkoniyatlariga amal qilinmaydi natijada hosilning 30-40 foizi jarayonlarda nobud bo'lmoqda. Keyingi davrlarda bu tarqoqqa e'tibor kuchaytirilganligi tufayli uzum va mayizlarimiz bevosita xorijga eksport qilish imkoniyatiga egadir. Meva-sabzavot va uzum mahsulotlari saqlaydigan zamonaviy omborxonalar Uchqora qishlog'ida bo'lmagan, hozir ham yo'q. Har yili respublikamizda jami 16 mln. tonnadan ortiq qishloq xo'jaligi mahsulotlari yetishtirilmoqda. Shundan 30-40 foizga yakini qayta ishlangan, uzumlar quritilib mayiz qilinib chetga eksport qilinmoqda.

Hozirda mamlakatimizda 300 dan ortiq meva-sabzavot va uzumni qayta ishlash korxonalari faoliyat ko'rsatmoqda. Uchqora qishlog'ida asosan qishga saqlashga eng qo'lay bo'lgan nav toyfi uzumidir. Lekin, tajribalar shuni ko'rsatadiki, Uchqora qishlog'i dehqonlari oddiy holatda pishgan navdani uzumi bilan qirqib olib, alovda yonib bo'lgan quruq tok kundachalari yoki yonib bo'lgan ko'mir bo'laklari solingan suvli idishlarda yilning may oyini oxirlarigacha salqinroq binolarda uzumni yaxshi holatda saqlab kelishadilar. Uzum va mayiz orqali o'z oilalarini iqtisodiy-ijtimoiy holatini saqlab qoluvchi faol tadbirkorlar, haqiqiy ishbilarmonlar va xalq manfaatini o'z manfaatidan ustun qo'yadigan biznesmenlar endilikda boshqa zamonaviy innovatsion texnika va texnologiyalarni, mahalliy va xorijiy tajribalarni qo'llash natijasida yil davomida iste'molchilar buyurtmalarini bajarish imkoniyatlariga ega bo'lishmoqdalar. Uchqora uzumlari mayiz qilishga yo'naltirilgandir, ayrim dehqonlar daromadning oson yo'lini qilib, uzum holatida sotuvchilar ham yo'q emas. Uchqora uzum va mayizlarini, asosan, Samarqand viloyatining Urgut tumani tadbirkorlari joyida avans pulni dehqonlarga qoldirib to'liq sotib olishadilar va xorij mamlakatlariga eksport qilishadilar.

Uzumni qayta ishlash natijasida esa undan vino, mayiz, uzum asali olinadi. Sharbat, musallas, shinni, marinadlar tayyorlash, istemol qilinadigan vinolardan uzum sirkasi, uzum turpidan spirt, vino kislotasi, tanin moddasi, uzum moyi, bo'yoqlar na boshqa yangi mahsulotlar olishda foydalaniladi. Bular orasida uzumni quritish orqali olinadigan mayiz shifobaxsh xususiyatga egaligi, uzoq saqlanishi va tashishga qulayligi bilan ajralib turadi.

U oshqozon va ichaklarni begona moddalardan tozalaydi, jigarni yaxshilaydi, yo'tal, buyrak kasalliklarida yordam beradi, ayniqsa, tanadagi qon miqdorini ko'paytiradi. Navoiy viloyati Xatirchi tumanining Uchqora qishlog'ida yetishtiriladigan uzumdan asosan mayiz tayyorlanadi. 1800 gektardan ortiq maydonga ega bo'lgan bu qishloq hududida 5 mingdan ziyod kishidan iborat aholi istiqomat qiladi. Shundan 400 gektar maydonda uzum yetishtiruvchi 21 ta fermerlarga ajratilgan bo'lib, bir yilda gekgaridan o'rtacha 8,5 tonna, jami 3400 tonna uzum hosili yig'ib olinadi. Hosilning 25 foizi mahalliy bozorlarga, ya'ni, 850 tonna uzum bozorga olib chiqiladi, qolgan 2250 tonnasi qayta ishlanib, mayiz, shinni tayyorlanadi. Uzumdan o'rtacha mayiz chiqishi, kishmish navlar uchun 3 kg uzumdan 1 kg mayiz chiqadi, ayrim holatlarda 3,5-4,0 kg uzumdan 1 kg mayiz olinadi yoki 33,3-25,0 foizni tashkil qiladi. 1 kg mayizning sotish bahosi o'rtacha 25 ming so'm bo'lsa, unda qishloqda fermer xo'jaliklari hisobiga yetishtiriladigan mayizdan olinadigan yalpi daromad 56,3 mlrd so'm (2250 kg x 25000 so'm) ni tashkil etadi.

1-jadval: Uchqora qishlog'i uzum-mayizchilik klasterida 1 yil davomida uzum-mayizdan olinadigan daromad va xarajatlar hisobi

T/r	Ko'rsatkichlar	
1	Klaster nomi	Uchqora
2	Jami ekin maydoni, ga	400
3	Hosildorlik, s/ga	85
4	Yalpi hosil, tonna	3400
5	Jami xarajat, mlrd. so'm	38,2
6	Jami daromad, mlrd. so'm	56,3
7	Foyda, mlrd. so'm (+,-)	+18,1
8	Rentabellik darajasi, %	47,4
9	1 gektarga, mln.so'm:	
	xarajat	95500
	daromad	140750
10	1 tonna mahsulot, mln.so'm:	
	xarajat	11235
	daromad	16558

Iqtisodiy tahlillarimiz shuni ko'rsatadiki, Uchqora qishlog'i uzum-mayizchilik klasterida 400 gektar uzumzor bo'lib, hosildorlik 85 ming sentnerni tashkil etmoqda, rentabellik darajasi esa o'rtacha 47,4 foizni tashkil etmoqda.

Qishloqda yashovchi 850 kishi o'z tomorqasida uzum yetishtirib, undan uzum va mayiz olish bilan shug'ullanadilar. O'zbekiston Respublikasi iqtisodini rivojlantirishda Prezident Qaror va Farmonlarida uzumzorlar maydonini kengaytirish, sifatli, xavfsiz oziq-ovqat bilan ta'minlash va ekologik toza mahsulot hajmini kengaytirish, yuqori sifatli oziq-ovqat qimmatiga ega eksportbop uzum navlari ustida ilmiy ishlar olib borilishi lozimligi aytib o'tilgan. Tok qimmatbaho subtropik o'simlik. BMT oziq-ovqat va qishloq xo'jaligi tashkiloti (FAO)ning ma'lumotiga ko'ra, dunyo bo'yicha umumiy olinadigan uzumdan, asosan, vino uchun 83%, ho'lligida yeyish uchun 12%, 5% i esa quritish (mayiz) tayyorlashda ishlatiladi. Hozirda mavjud tokzorlarning 35% yosh toklar, 60% simbag'azga ko'tarilmagan (Uchqora qishlog'ida boshlab o'rnatilgan simbag'azlar samarali bo'lmaganlari uchun dehqon, fermerlar tomonidan olib tashlandi). Shu sababli, ularga o'z vaqtida agrotexnik tadbirlar o'tkazilishi xomtok, kesish va shakl berish, kasallik va zararkunandalarga karshi kurashish, mexanizatsiyadan foydalanish imkoni yo'q, natijada, hosilning 25-30% yo'qotilmoqda. O'zbekistonda tokchiligi istiqbolli bo'lgan tog' va tog'oldi hududi bo'lganligi sababli Uchqora qishlog'i shu talabga mos bo'lib hisoblanadi. Qishloq hududlarida yetishtirilgan uzum o'zining sifati, hosildorligi va qand miqdorining ko'pligi bilan yangi sanoat bazasini yaratish mumkin. Sifatli mayiz mahsuloti, xo'raki uzum olinadi. Qilingan sarf-xarajat 3-4 yilda o'zini qoplaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosalarimiz:

1. Navoiy viloyati, Xatirchi tumani tarkibidagi "Uchqora" qishlog'ida zamonaviy xizmat ko'rsatish infrazuzilmasi subyektlari tashkil etilmagan, toza ichimlik suv inshootlari mavjud emas, gaz umuman yo'q hisobi;
2. Uzoq qishloqlarda mahalliy va xorijiy investorlarni qishloq xo'jaligi tarmoqlariga jalb etish, qo'shma dasturlar va qo'shma korxonalar faoliyatini tashkil qilish juda sust;
3. Kambag'alchilikni kamaytirish uchun asosan Xitoy Xalq Respublikasi tajribalari va faol tadbirkorlarimizga qo'yilgan talablarga amal qilish, mahalliy sharoitda mulkchilikning har xil turlari hamda shakllarining uzoq qishloqlarda joriy etilmaganligi natijasida bu yo'nalish past darajada bo'lib qolmoqda;
4. Maqolada Hamed Mirzayev, Obloqul Hamrayev, Bektosh Raximovlarning haqiqiy ma'lumotlari kiritilgan;
5. 300 dan ziyod ilmiy ishlarimizning faqatgina 30 tasidan ortiq ilmiy maqolalarimizda Uchqora uzumi-mayizi haqida ma'lumotlar kiritilgan, xolos;
6. Navoiy viloyatining Xatirchi tumanida, jumladan, Uchqora klasteri faoliyatida, uzoq qishloqlarda mahalliy va xorijiy investorlarni qishloq xo'jaligi tarmoqlariga jalb etish, qo'shma dasturlar va qo'shma korxonalar faoliyatini tashkil qilish umuman yo'q, chunki ko'pchilik shunga tayyor emas.

Takliflarimiz:

1. Respublikada, jumladan, Uchqora va boshqa qishloqlarda rivojlangan xorij mamlakatlarining uzumchilik-mayizchilikka ixtisoslashgan kompaniyalari bilan qo'shma dastur va qo'shma korxonalar tuzish;
2. Uzumchilik klasterlarida ishlab chiqarish va uni qayta ishlash korxonalariga zamon talablariga mos faoliyatni yo'lga qo'yish, investitsiyalar jalb qilish, yangi ishlab chiqarish quvvatlarini ishga tushirish, eksport hajmini oshirish va ularni yangi bozorlarini topish, sotuv kanallari sonini ko'paytirish, kengaytirish va takomillashtirish kabi vazifalarni mas'ullarga muddat qo'yilgan holatda yuklashni tashkil etish;
3. Olim va pedagoglar ishtirokida ularning ilmiy-amaliy tavsiyalari asosida markazlashgan "Buyurtma stoli"lari ishini qaytadan mukammallashtirish holda tiklash, ayniqsa qishloqlarda;
4. Uchqora uzum-mayizchilik klasterini zamon talablari darajasida "Buyurtma stoli"ga ega bo'lgan, oziq-ovqat qoldiqlarini va boshqa chiqindilarni yig'ishda to'lov mexanizmini joriy etgan holda qaytadan tashkil etish (chunki Samarqand shahrida 1989, 1990, 1991-yillarda bizning tavsiyalarimiz asosida "Buyurtma stoli" mavjud edi, hozirgi kunda ayrim xususiy korxonalarda tarqoq holda faoliyat ko'rsatmoqda, xalos);
5. Aholi turmush darajasini yanada yaxshilashda, bandlik va kambag'allikni kamaytirishda hamda iqtisodiy samaradorlikni oshirish maqsadida uzum-mayish yetishtiradigan va eksport qilishiga imkon yaratadigan Uchqora klasterida infrazuzilma subyektlarini tashkil etish va uning faoliyatini raqamlashtirish;
6. Kambag'allikni kamaytirish va ishsizlikka barham berish uchun joylarda, ayniqsa uzoq qishloqlarda faol tadbirkorlikda mulkchilikning har xil turlari (ishlab chiqarish, tijorat, moliyaviy va konsalting turlari) va shakllarini (yakka tartibdagi tadbirkorlik; xususiy tadbirkorlik; jamoa tadbirkorligi; aralash tadbirkorlik, o'z-o'zini band qilish) hayotga joriy etish;

7. Navoiy viloyati, Xatirchi tumanidagi "Uchqora" qishlog'i uzumlari va mayizlari respublikada har yili o'tkaziladigan "Uzum sayili" tanlov ko'rgazmasida ishtirok etishini ta'minlash va rag'batlantirish;
8. Uchqora klasterida yoshlar bandligini ta'minlashda va kambag'allikni kamaytirishda infratuzilma turlarini tashkil etishning iqtisodiy samaradorlikni oshirishdagi imkoniyatlarini ishga solishda ilg'or xorij mamlakatlari bilan qo'shma loyihalar va qo'shma korxonani tuzish kerak;
9. Mamlakatning barcha yo'nalishlarida shaffoflikni (korrupsiyaga yo'l qo'ymaslikni) amalga oshirish maqsadida taraqqiyotga erishish uchun ayniqsa uzoq qishloqlarda raqamli iqtisodiyotga o'tishdan oldin shu yo'nalishda faoliyat ko'rsatmoqchi bo'lgan faol tadbirkorlarni nazariy va amaliy bilimlarini oshirishga joylarda qisqa muddatli o'quv-seminarlarini uyushtirish;
10. Uchqora qishlog'ida yashayotgan aholi tarkibidan uzum va mayizlarni mahalliy hamda chet el mamlakatlariga eksport qilish bo'yicha mutaxassislarni, ya'ni xalqaro talablarga javob beradigan savdogarlarni tayyorlash masalasiga jiddiy yondashish.

Foydalanilgan qo'shimcha adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2023–2026-yillarda uzumchilik va vinochilik sohasini yanada rivojlantirishga qaratilgan chora-tadbirlar to'g'risida" 2023-yil 3-avgustdagi PQ-260-sonli qarori.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2023-yilda qishloq xo'jaligi mahsulotlari ishlab chiqarish, qayta ishlashni kengaytirish va qo'llab-quvvatlashning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori, 2023-yil 5-aprel, PQ-113-sonli qarori.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev ma'ruzasi. 2022-yil 24-26-mart kunlari mamlakatimizda ilk bor Toshkent shahrida o'tkazilgan xalqaro investitsiya forumi (TXIF) materiallari.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 11-martdagi "Bozor tamoyillariga asoslangan ipoteka kreditlarini ajratish orqali aholini uy-joy bilan ta'minlashga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" PF-6186-son Farmoni.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligi hamda uning tizim tashkilotlari faoliyatini tashkil etish" to'g'risidagi qarori, 2020-yil 26-mart, PQ4653-sonli.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2020-yil 24-yanvarda Oliy Majlisga yo'llagan Murojaatnomasi. // "Xalq so'zi", 2020-y., 25-yanvar.
7. O'zbekiston Respublikasi hududida ekish uchun tavsiya etilgan qishloq xo'jalik ekinlari Davlat Reestri. –Toshkent. 2022. – B. 108.
8. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi ma'lumotlari 2024-y.
9. Temurov Sh. "Uzumchilik" Toshkent-2002-3-137-b. Maxsus son. 2022 O'zbekiston qishloq va suv xo'jaligi UO'T: 665
10. Samarqand viloyati qishloq xo'jaligi va statistika boshqarmasining 2021–2022-yil yakunlari bo'yicha hisobotlari.
11. Qahhorov B.Sabzi sog'lom: Sabzi (Mashhur amerikalik shifokori N. Uoker sabzi haqida ko'plab kitoblar yozgan. O'zbekiston qishloq xo'jaligi jurnali, 2002-yil №5 59-bet).
12. Mualliflarning ilmiy va amaliy tadqiqotlari izlanishlari natijalari hamda Hamed Mirzayev, Obloqul Hamrayev, Bektosh Raximov ma'lumotlari.
13. Izlanuvchilarning ma'lumotlari va keyingi shu yo'nalishdagi huquqiy asoslar.
14. Mirzoxidov U., Mirzoxidov B. "Bog'dorchilik, uzumchilik va vinochilikni istiqbolli rivojlantirishda innovatsion texnologiyalarning ahamiyati" mavzusidagi Respublika miqyosida o'tkazilgan ilmiy va ilmiy-texnik anjumani maqolalari to'plami. Toshkent-2019-yil. 205-bet.
15. Mirzaxidov B., Fayziyev J., Ochilov U., Egamberdiyev P. Mintaqalararo mevachilik va uzumchilikning holati, muammolari, istiqbollari. Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari to'plami. Toshkent-2018-yil. 261-bet. 245-bet.
16. Ibodullayevich O. R. F., & Turdibayevich K. R. (2023). QISHLOQ XO'JALIGIDA CHORVACHILIK MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH. MASTERS, 1(1), 119-126.
17. Salamov I., Nazarova M., Kazakova Z., Jonibekov F., Kudratov R., Ulmasova O., & hamdamova N. (2024). Faol tadbirkorlar faoliyatida kambag'al oilalarni iqtisodiy-ijtimoiy holatini yaxshilash imkoniyatlari.
18. Tashmurotovich, E. U. (2023). IMPROVEMENT ACCOUNTING OF PROCESS REALIZATION IN FARM ENTERPRISES. JOURNAL OF VETERINARY SCIENCE, 6(5), 20–28.
19. Tashmurotovich E. U. B., & Xaitovic Y. S. (2024). G 'ALLACHILIK KLASSTERLARIDA TRANSFERT BAHO BELGI-LASHNI USULLARI TAHLILI. Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting, 4(01), 133-141.
20. Salamov I., Jonibekov F., Kazakova Z., & Nazarova M. (2022). The Role of Investments in Ensuring the Economic Stability of Livestock and Prospective Opportunities. INTERNATIONAL JOURNAL OF BIOLOGICAL ENGINEERING AND AGRICULTURE, 1(3), 1-4. Mejdunarodnyy nauchnyy jurnal № 7(100), chast 2 "Nauchnyy Fokus" noyabrya, 2023 201.
21. Salamov I., Kazakova Z. S., Nazarova M. S., & Jonibekov F. B. (2022). Prospects for digitalization of order tables in infrastructure development in agriculture of the republic of uzbekistan.
22. Internet ma'lumotlari va boshqa manbalar.

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Alfraganus universiteti dotsenti, i.f.f.d. (PhD) Fayziyev Oybek Raximovichning umumiy tahriri ostida nashrga tayyorlandi.

O'zbek tili muharriri: Ulug'bek Eshmuradov

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Rus tili muharriri: Abdimo'min Alikulov, i.f.d., professor

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Bobur Ochilov

2024. Maxsus son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Topshirildi: 10.04.2024-yil. Nashrga ruxsat etildi: 19.04.2024-yil.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O‘zbekiston Respublikasi
Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro‘yxatdan
o‘tkazilgan.